

Víctor Beltrí Roqueta, arquitecte tortosí de Cartagena

A banda del seu gloriós passat miner, la ciutat murciana de La Unión és abastament coneguda per acollir la celebració del prestigiós Festival Internacional del Cante de Las Minas. Cada mes d'agost, tots els devots del flamenc són convocats a delectar-se amb aquest art -Patrimoni Immaterial de la Humanitat-, arrecerats sota l'arquitectura de l'antic mercat modernista unionense. Una barreja de sorpresa i perplexitat s'apodera d'un tortosí embriuat pel 'cante grande' quan, assistint a aquesta cimera flamenca, va descobrir que l'edifici amfitrió fou projectat per un conciutadà del qual no n'havia sentit a parlar mai. Aquest ignot arquitecte no era altre que Víctor Beltrí Roqueta, fill d'escultor i de mestra, nascut l'any 1862 al carrer de Bonaire. Posteriorment, la incredulitat d'aquest 'connaissanceur' es transformà en admiració a l'assabentar-se de l'àmplia i qualificada producció arquitectònica signada per Beltrí al Camp de Cartagena, sobretot quan va

poder copsar la consideració i estima que li professen, encara avui, els agraiats cartageners. Tot l'any 2012 celebrant el 150è aniversari del seu naixement, la dedicatòria d'una concorreguda avinguda viària i la creació de la Beltripèdia no deixen lloc al dubte.

Gràcies a recents investigacions sabem que, amb 24 anys, Beltrí accedia al càrrec d'arquitecte municipal de Tortosa en un moment empantanegat en què la situació de l'erari, escutrat per la ruïnosa recepció d'obra del llampant mercat públic, dificultava l'execució immediata d'altres projectes. Frustrat professionalment i perjudicat per la desraó política que l'obligà a deixar el càrrec municipal, emprendria un forçat exili llevant que el portaria a Gandia, Múrcia i, finalment, a Cartagena. Les oportunitats laborals sorgides en aquesta darrera població van propiciar l'esclat del seu talent creatiu assolint un notable reconeixement popular que, per contra, va passar del tot desapercbut

als tortosins d'aleshores. Bé, no a tothom. Extraordinàriament, la mai prou valorada revista cultural *La Zuda* es feu ressò -ara fa exactament cent anys- de l'enlairada trajectòria arquitectònica edificada per aquest tortosí absent.

Un dels primers projectes de Beltrí a la seua ciutat natal fou el traçat de la benvolguda i ben dimensionada carretera Simpàtica (1887), dibuixat amb la il·lusió d'un neòfit i concebut amb l'aplom d'un geòmetra. Tota una audàcia urbanística de la qual en gaudim no només els veïns del barri residencial que entrellaça, sinó tota la

ciutat. La construcció d'aquesta costeruda infraestructura urbana no es produiria fins al període 1894-96, sota la supervisió inicial del controvertit arquitecte Joan Abril -aleshores tècnic municipal-, qui, amb traïdoria i impunitat, li arrabassaria l'autoria del projecte. Per desfer aquesta usurpació, esmenar la desmemoriada historiografia local i situar aquest rellevant arquitecte al lloc que es mereix crec que seria tot un detall batejar, amb el nom del veritable dissenyador d'aquest reeixit vial, la rotonda de la Simpàtica situada al nus que lliga els dos barrancs de la ciutat. A favor d'aquesta proposta hi juga la presència, en aquesta cruïlla, d'un ondulant muret de trencadís multicolor, pertinent referència plàstica al principal artífex de la Cartagena modernista.

De la mà de la vigent festa de la coineixença que és *Anys de llum a la ciutat*, i gràcies al patrocini de la Diputació de Tarragona, el suport de l'Ajuntament de Tortosa i el dinamisme

Antoni López Daufí

Arquitecte
Vocal de cultura del COAC-Ebre

d'altres entitats col·laboradores, s'ha procedit a il·luminar -amb voluntat crítica i dessacralitzant- el pòsit cultural, social i científic aportat pel desig de modernitat que caracteritzà el canvi del segle XIX al XX. Dirigint els focus sobre aquest professional injustament oblidat i en el context de l'exposició *Abril vs. Beltrí*, els responsables d'aquesta mostra hem programat una conferència -a càrrec del seu besnét, Guillermo Cegarra Beltrí- centrada en la trajectòria vital i professional de qui va ser el primer titulat tortosí sortit de l'Escola d'Arquitectura de Barcelona. L'acte tindrà lloc el dia 10 de desembre a la seu de la demarcació de l'Ebre del Col·legi d'Arquitectes de Catalunya i s'anuncia per a les 7 de la tarda. Hi sou convidats.